

บันทึกการเล่าเรื่อง

เรื่อง การพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นนักปฏิบัติมืออาชีพ

วันที่ 15 มกราคม 2561

ณ ห้องสำนักงานคณบดี

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
<p>นายธานี สุคนธาชาติ คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการ ออกแบบ</p> <p>(เอกสารและข้อมูลอ้างอิงจาก www.coop-ed-uncen.com/uploadfile/FmyCqEiJMP.docx)</p>	<p>รูปแบบและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL)</p> <p>ในสภาวะการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้การแข่งขันเพื่อความอยู่รอดยิ่งเพิ่มขึ้นตามไปด้วยทุกภาคส่วนคงต้องหากกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้เพื่อการพัฒนา ด้านคุณภาพสินค้า การบริการ โดยเฉพาะคุณภาพของคน สถานศึกษาอาชีวศึกษามีภารกิจในการผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ระดับช่างเทคนิคและระดับเทคโนโลยีออกสู่ตลาดแรงงาน เมื่อมีการแข่งขันมากขึ้น เราคงต้องตระหนักในความสำเร็จของการสร้างคุณภาพ โอกาส ความร่วมมือ และขับเคลื่อนให้การอาชีวศึกษามีความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา พ.ศ. 2558 มุ่งเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปริมาณและคุณภาพ มีสรรถนะ ทักษะฝีมือ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ วิธีการที่จะให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้นักศึกษา เมื่อจบการศึกษาสามารถเข้าสู่สถานประกอบการได้ทันทีอย่างมีคุณภาพ วิธีที่ง่ายที่สุดคงต้องใช้ความร่วมมือกับสถานประกอบการที่เป็นผู้ใช้นักศึกษา เป็นผู้ร่วมหล่อหลอมความเป็นนักศึกษานั้นด้วย เรียกอย่างเป็นทางการว่า "การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL)" เป็นกรณีหนึ่งของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ ได้รู้จักชีวิตการทำงานที่แท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งในการจัด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ 2. ได้รู้ถึงหลักการจัดการบริหารกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ให้ตอบสนองต่อการบูรณาการ

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้									
	<p data-bbox="695 237 1671 337">การศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) ดังกล่าว มีรูปแบบการศึกษามากถึง 9 รูปแบบตามความเข้มข้นของแต่ละวิธี ดังนี้</p> <table border="1" data-bbox="695 383 1671 1502"> <thead> <tr> <th data-bbox="695 383 1031 483">รูปแบบ</th> <th data-bbox="1031 383 1352 483">ลักษณะเฉพาะ</th> <th data-bbox="1352 383 1671 483">ตัวอย่าง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="695 483 1031 1019"> <p data-bbox="709 492 1016 716">1. การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา (Pre-course Experience)</p> </td> <td data-bbox="1031 483 1352 1019"> <p data-bbox="1045 492 1337 846">การกำหนดประสบการณ์ในการทำงานเป็นคุณสมบัติเฉพาะของนักศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษา (Pre-requisite)</p> </td> <td data-bbox="1352 483 1671 1019"> <p data-bbox="1367 492 1654 971">เช่น การกำหนดประสบการณ์ทำงานของผู้เรียนบัญชี ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ หรือการกำหนดประสบการณ์ทำงานในฟาร์มก่อนเข้าศึกษาเกษตรศาสตร์ เป็นต้น</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1019 1031 1502"> <p data-bbox="709 1027 1016 1190">2. การเรียนสลับการทำงาน (Sandwich Course)</p> </td> <td data-bbox="1031 1019 1352 1502"> <p data-bbox="1045 1027 1337 1450">การกำหนดระยะเวลาทำงานในระหว่างปีที่ศึกษา โดยทั่วไปอาจกำหนดให้ทำงาน 4 เดือน หรือทำงาน 3 เดือน สลับกับการเรียนในสถานศึกษา จนกว่าจะสำเร็จการศึกษา</p> </td> <td data-bbox="1352 1019 1671 1502"> <p data-bbox="1367 1027 1654 1255">เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ</p> </td> </tr> </tbody> </table>	รูปแบบ	ลักษณะเฉพาะ	ตัวอย่าง	<p data-bbox="709 492 1016 716">1. การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา (Pre-course Experience)</p>	<p data-bbox="1045 492 1337 846">การกำหนดประสบการณ์ในการทำงานเป็นคุณสมบัติเฉพาะของนักศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษา (Pre-requisite)</p>	<p data-bbox="1367 492 1654 971">เช่น การกำหนดประสบการณ์ทำงานของผู้เรียนบัญชี ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ หรือการกำหนดประสบการณ์ทำงานในฟาร์มก่อนเข้าศึกษาเกษตรศาสตร์ เป็นต้น</p>	<p data-bbox="709 1027 1016 1190">2. การเรียนสลับการทำงาน (Sandwich Course)</p>	<p data-bbox="1045 1027 1337 1450">การกำหนดระยะเวลาทำงานในระหว่างปีที่ศึกษา โดยทั่วไปอาจกำหนดให้ทำงาน 4 เดือน หรือทำงาน 3 เดือน สลับกับการเรียนในสถานศึกษา จนกว่าจะสำเร็จการศึกษา</p>	<p data-bbox="1367 1027 1654 1255">เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ</p>	
รูปแบบ	ลักษณะเฉพาะ	ตัวอย่าง									
<p data-bbox="709 492 1016 716">1. การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา (Pre-course Experience)</p>	<p data-bbox="1045 492 1337 846">การกำหนดประสบการณ์ในการทำงานเป็นคุณสมบัติเฉพาะของนักศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษา (Pre-requisite)</p>	<p data-bbox="1367 492 1654 971">เช่น การกำหนดประสบการณ์ทำงานของผู้เรียนบัญชี ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ หรือการกำหนดประสบการณ์ทำงานในฟาร์มก่อนเข้าศึกษาเกษตรศาสตร์ เป็นต้น</p>									
<p data-bbox="709 1027 1016 1190">2. การเรียนสลับการทำงาน (Sandwich Course)</p>	<p data-bbox="1045 1027 1337 1450">การกำหนดระยะเวลาทำงานในระหว่างปีที่ศึกษา โดยทั่วไปอาจกำหนดให้ทำงาน 4 เดือน หรือทำงาน 3 เดือน สลับกับการเรียนในสถานศึกษา จนกว่าจะสำเร็จการศึกษา</p>	<p data-bbox="1367 1027 1654 1255">เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ</p>									

	<p>3. สหกิจศึกษา (Co-operative Education)</p>	<p>การกำหนดระยะเวลาทำงานไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร เน้นการบูรณาการทฤษฎีและการปฏิบัติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจ้างงานของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษา</p>	<p>เช่น หลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (ม.ทส.) และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน</p>	
	<p>4. การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน (Cognitive Apprenticeship or Job Shadowing)</p>	<p>มุ่งเน้นการสังเกตพฤติกรรม และการซึมซับวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (สถานประกอบการ)</p>	<p>เช่น กรณีนักกฎหมาย หนายความ นักปกครอง เป็นต้น</p>	
	<p>5. หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม (Joint Industry University Course)</p>	<p>เป็นหลักสูตรร่วมพัฒนาและอุดหนุนงบประมาณ โดยองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (สถานประกอบการ) รวมทั้งการใช้บุคลากรและอุปกรณ์ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต (สถานประกอบการ)</p>	<p>เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ หลักสูตรนักบัญชี นักบริหารธุรกิจ นักคอมพิวเตอร์ เป็นต้น</p>	

	รูปแบบ	ลักษณะเฉพาะ	ตัวอย่าง	
	6. พนักงานฝึกหัดใหม่หรือ พนักงานฝึกงาน (Traineeship or Apprenticeship)	การฝึกงานที่มีการ จัดระบบ การเตรียมการ และการฝึกงานในสถานที่ หรือนอกสถานที่ที่มี โครงสร้างการทำงานอย่าง ชัดเจน	เช่น สัตวแพทย์ เกษตรศาสตร์ เป็นต้น	
	7. การบรรจุให้ทำงานหรือ การฝึกเฉพาะตำแหน่ง (Placement or Practicum)	การพัฒนาทักษะหรือ ประสบการณ์ที่จำเป็นใน อนาคต โดยวัดเวลาการฝึก ปฏิบัติงานเพิ่มเติมใน สถานการณ์จริง	เช่น แพทย์ พยาบาล ครู เป็นต้น	
	8. ปฏิบัติการภาคสนาม (Fieldwork)	การสำรวจหรือการสังเกต การทำงานในสถานที่จริง ในระยะสั้น	เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักวิทยาศาสตร์ นัก ภูมิศาสตร์ เป็นต้น	
	9. การฝึกปฏิบัติจริง ภายหลังสำเร็จการเรียน ทฤษฎี (Post-course Internship)	การเสริมสร้าง ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานภายหลังสำเร็จ การศึกษาภาคทฤษฎี	เช่น แพทย์ ทุนायความ เป็นต้น	

รวบรวมโดย ดร.สุเมธ แยมุ่น (2547) “สหกิจศึกษา : รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ”, หน้า 23.

ในการจัดประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น ไม่ได้ดำเนินการเฉพาะสหกิจศึกษา (Co-operative Education) เพียงรูปแบบเดียว เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตและความแตกต่างในแต่ละสาขาวิชาชีพ ซึ่งสหกิจศึกษา (Co-operative Education) เป็น 1 ใน 9 รูปแบบของการจัดประสบการณ์วิชาชีพหรือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) ให้นักศึกษา

ดังนั้น การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experimental Learning) ที่เน้นประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Work – based Learning) ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีโอกาสประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะวิชาชีพ ได้เรียนรู้ชีวิตการทำงานจริงก่อนสำเร็จการศึกษา และยังเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือเชิงลึกระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ(องค์กรผู้ใช้บัณฑิต) อีกด้วย

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) ในสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องมีข้อควรระวังเป็นพิเศษ กล่าวคือ

1. ควรกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการที่มีศักดิ์ศรีเสมอภาคในการผลิตบัณฑิต เพื่อร่วมกันสร้างได้เกิดการเรียนรู้ในสถานประกอบการ

2. ควรกำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ชัดเจน

3. ต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง

4. มหาวิทยาลัยต้องมีเสรีภาพทางวิชาการในการออกแบบ WIL ให้ตอบสนองความต้องการของมหาวิทยาลัย และความต้องการของนักศึกษา ตลอดจนตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ

ในปีงบประมาณ 2560 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) มีนโยบายเพื่อให้การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) เป็นกลไกในการพัฒนาระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยในการผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพสูงและมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ (องค์กรผู้ใช้บัณฑิต)และตลาดแรงงานผ่านกลไกเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา รวม 9 เครือข่ายทั่วประเทศ โดยในการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) ในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) นั้น สถาบันแม่ข่ายส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน (มช.)ได้ส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ขอเชิญส่งโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) โดยยึดตามข้อกำหนดโครงการ (TOR) โครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีงบประมาณ 2560 (รวมทั้งสิ้น 9 เครือข่ายๆ ละ 200,000.00 บาท) เพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรม ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ (องค์กรผู้ใช้บัณฑิต) หรือสมาคมวิชาชีพ ภายใต้หลักสูตรที่สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ (ยานยนต์และชิ้นส่วน/เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม/ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม/ดิจิทัล/

เกษตรแปรรูป/สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม) อุตสาหกรรมการบริการและการท่องเที่ยว และ กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve)

2. การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (**Work Integrated Learning : WIL**) ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา/สถานประกอบการ (องค์กรผู้ใช้บัณฑิต) ในต่างประเทศ

3. การทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (**Work Integrated Learning : WIL**) ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาในระดับประเทศ และตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

4. การจัดอบรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ (องค์กรผู้ใช้บัณฑิต) ด้านการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (**Work Integrated Learning : WIL**) และการใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่าย

หมายเหตุ : หมดเขตการเสนอโครงการ/กิจกรรมตามแบบฟอร์มฯภายในวันจันทร์ ที่ 5 กันยายน พ.ศ.2559

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้มีแผนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (**Work Integrated Learning : WIL**) ได้แก่ **หลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากรการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL)** เพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่คณาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งสถานประกอบการ และเครือข่ายพหุภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและสาขาวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอนในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา สร้างกลไกในการขับเคลื่อน กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (**Work Integrated Learning : WIL**) ให้บรรลุเป้าหมายอันส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตไทยในอนาคตต่อไป